

λεσματική. Κι έτσι ο κόσμος κάνει, κατασκευάζει ένα πολιτισμό (δίπλα στο νερό, στον έρωτα, στα μάτια της!) που τυραννάει τη λαϊκότητα, δυσκολεύει τη ζωή, παίρνει τη μπουκιά και την κουδεντά από το στόμα. Η αυθεντία λοιπόν λει και δenei. Για κοιταξτε λίγο πίσω, όσο παει: Αναγνωρίζετε στα λογοτεχνικά έργα τα σημάδια της λαϊκότητας ευκολα όσο παει ο καιρός; Και ποιος στ αλήθεια τα σεβεται; Δεστε τα κειμενα των λαών. Δεστε τους λαμπρους μας προγόνους. Ποσο διαφερουn οι προσωκρατικοι απ τον Αριστοτελη, η Σαπφω απ το Αισχυλο, ο Σωκρατης, τι Σωκρατης είναι στον Πλατωνα — και ποσο λαϊκος είναι ο Ομηρος μ ολη την αριστοκρατια που εχει βαλει αγριο χερι. Τι γλωσσα εχει ο Απολλωνιος η και η ομορφια της Παλατινης; Ποσο λαϊκος είναι αυτος ο πολιτισμος, ποσο κατασκευασμενα αριστοκρατικος, ποσο λιγο είναι πραγματικά πολιτισμος. . .

Ομως η λαϊκότητα υπαρχει με τη γλωσσα. Γιατι δε χωρίζεται η γλωσσα απ τη φύση, είναι το ιδιο αλλιως, οδος ελευθερη σε κοσμούς ολοκληρους όπου ολα εχουν υποσταση. Γι αυτο η γλωσσα είναι φυσική και καθορισμενη απ τη λαϊκότητα όσο κι οπως η φυσικότητα. Λαϊκο κειμενο, λαϊκη πράξη, λαϊκη ζωή θα πει παρουσία ζωής, δεν εχουν χρονο παρα σαν τροπο καποιας υποστασης — ανετα αναμνηστικής της.

Η γλωσσα λοιπον είναι λαϊκη, ελευθερη, ποιητική. Οποιος δεν το κωθει, δε μιλάει στον κοσμο αλλά στον καθρεφτη του, δεν εχει λαο αλλά υπερτροφικο, μεγαλοφunes για κενες κατάσκευες μυαλο. Λοιπον δε δεχομαστε την αυθεντία. Οι νομοι της είναι τα μετρα του ασουλουπωτου κορμιου της. Σήμερα που η αυθεντία μας τυραννάει παντου πρεπει να νιωσουμε πως οι ανθρωποι αυτοι είναι δυστυχισμενοι, μουγγοι στ αλήθεια. Η γλωσσα είναι του λαου και μιλάει λαϊκα, φυσικά. Τιποτα δεν την υπερβαίνει — άλλο απ την ίδια τη λαϊκότητα η καποια φυσική μορφη της.

ΛΕΞΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ηρωας

Α

1. Ο ηρωας είναι ένας νερος, θεϊκος ανθρωπος, φυσική ανθρωπινή μορφη που πραγματοποιεί τους ανθρωπινους φυσικούς μυθους.
2. Η αντικειμενική του υποσταση είναι πραγματώση της κοινοτητας, κι έτσι ο ηρωας είναι ένα κοινωνικό προσωπο, είναι η κοινωνία προσωπικά.
3. Η γλωσσα του ηρωα είναι λαϊκή κι ο ηρωας κάνει λαϊκα έργα. Κάθε άλλη γλωσσική μορφη του ηρωα είναι κατασκευή. Τέτιες κατασκευες είναι συνηθισμενες σε πολλές μορφες του πολιτισμου και χρησιμοποιουνται με τη γνώση των ορων της απο κάθε ειδος ιδιοτελεία.
4. Ένα απο τα χειροτερα είδη τέτιας κατασκευής είναι ο πνευματικός ηρωας, απο τα πιο αφελή ο κινηματογραφικός, απο τα πιο φυσικά ο πατερας, η μάνα, ο αδερφος, η αδερφή. Ενδιαφερουσα παραλλαγή με ποικίλα στοιχεία είναι ο κομμάτικος ηρωας.

5. Στην πραγματικότητα ο καθενας μας είναι αφορμή η και πραγματώση του ηρώα όσο είναι αμεσότερα φυσικός.

B

1. Στη λαϊκή γλώσσα και στο δημοτικό τραγούδι ο ηρώας πραγματοποιεί με καθιερωμένες μορφές το λαϊκό άνθρωπο και τον αφηγεί να δρά, αιώνιος και ζωντανός, με ορισμένους τρόπους σε διαφόρους τοπούς.

2. Τα ονοματά (δες Υδρία 33 - 34) των ηρώων είναι από τα πιο ουσιαστικά και στ αλήθεια ολό υποστάση και νοήμα — προπάντος στις αυθόρμητες παραφθορές τους. Φυσικά, δεν είναι προσωπικά παρά μόνο σαν κοινωνικά. Αχιλλέας, Μάρκος, πριγκιποπούλο κι εμείς κι ο γιος μας είμαστε — πρέπει να νιωθούμε και να το ζούμε πως είμαστε ίδιοι.

3. Ο ηρώας μπορεί να γίνεται διάφοροι ηρώες, εστω και με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Τυπικό παράδειγμα, οι διδυμικοί ηρώες, ο καλός κι ο κακός, οι τριαδοποιημένοι ηρώες, οι καταλογοί ηρώων (γ. π. Αργοναύτες, νυμφες, νεραϊδες κλπ).

4. Η ιστορικότητα του ηρώα είναι δυνατή μόνο σα μορφή της φυσικής του ανιστορικότητας (δες και Ι. Θ. Κακριδή).

5. Πρέπει να μελετάμε τους ηρώες κάθε είδους (παλληκαρία, μαρτυρές, σοφούς, γελοιούς) πολύ προσεχτικά, γιατί, συνολικά και με διάφορες μορφές, είναι πραγματική «ιστορία» του (φυσικού) ανθρώπου.